

Skogsstyrelsen har i maj 2022 utfärdat förbud för Biometria att använda toppformtalsmatriser för fastvolymbestämning av sågbara sortiment från 1 augusti 2023. Beslutet innebar att Biometria inte längre tillhandahåller möjligheten att beräkna m^3 fub (fastvolym under bark) med hjälp av toppformtalsmatriser. Matrisfub ersätts av direkt fastvolymmätning i mätram (mätrams-fub). Nya mättrar kommer från och med 1 augusti driftsättas direkt med mätrams-fub.

Frågor och svar om utfasning av toppformtalsmatris

Allmänna

Nu när sista datumet har passerat, har alla sågverk ställt om till mätrams-fub?

Några få små sågverk som stock-mäter har inte ställt om till mätrams-fub än, men de löser mätning på annat sätt till dess att de ställt om: manuell top-rot mätning, affärer i toppcylindervolym och förbrukning av lagrat virke. Alla som ska ställa om har ställt om hösten 2023. Matrisfub används inte i någon förstaledsaffär.

Varför kan jag inte fortsätta använda toppformtalsmatris för att ta fram fastvolym?

Mätning av timmer i m^3 to, omvandlat via matris till m^3 fub, svarar inte alltid upp till virkesmätningens krav på partinivå.

Vilka är fördelarna med fastvolym via mätram och inte via toppformtalsmatris?

Förändringen leder till en mer exakt volym vilket gynnar alla parter. En annan positiv effekt är att förändringen ger en harmonisering av måttlaget för fastvolym mellan olika sågverk och i hela kedjan, från skogen till sågverket.

Vad har hänt med volymerna efter övergång från fastvolym via toppformtalsmatris till fastvolym via mätram?

På nationell nivå har inte mycket ändrats, men beroende på hur virket ser ut har volymerna ändras något på enskilda sågverk.

Den kontrollmätning som införs vid sågverk som använt toppformtalsmatris kommer att ge ett ungefärligt svar om volymändring. För ett säkrare svar behöver antalet kontrollstockar som mäts med fastvolym öka ytterligare.

Kommer inte toppformtalsmatris att kunna användas alls framöver?

Toppformtalsmatris kommer inte att kunna användas i förstaledsaffärer, men kommer att kunna användas för exempelvis skattning av fastvolym i lager och för ersättning i senare affärsled.

Kontroll av fastvolym vid stockmätning

Kommer kontrollmätning av fastvolym bli dyrare?

Vid kontroll av fastvolym behöver även rotdiameter mätas, vilket gör att mätningen blir något dyrare. Fastvolym kontrolleras med topprotmätning, oavsett om fastvolymen har tagits fram genom sektionsmätning, topprotmätning, mittmätning eller via toppformtalsmatrix. Behov av kontroll av fastvolym har därför inte en direkt koppling till att fastvolym mäts direkt i mätramen. För att hålla nere kostnaden har en flexibel kontrollmätning introducerats under 2020, där rotdiameteren mäts på en andel av kontrollstockarna.